

PUL NAKLİ İLE YAPILAN İMZA SAHTECİLİĞİ: OLGU SUNUMU

Signature forgery by stamp transferring: A case report

Rıza YILMAZ¹, İsmail BİRİNCİOĞLU², Celal BÜTÜN²,
Uğur GÜNAYDIN¹, Sedat YILMAZ¹

Yılmaz R, Birincioglu İ, Bütün C, Günaydin U, Yılmaz S. Pul nakli ile yapılan imza sahteciliği: Olgu Sunumu.
Adli Tıp Bülteni, 2004; 9 (3): 91-95.

ÖZET:

Adli belge incelemesi, araştırma veya soruşturma konusu olmuş belgeler üzerinde çalışmalar yapan multidisipliner bir meslek alanıdır. Hem ülkemizde hem de tüm dünyada adli belge incelemelerinin büyük çoğunluğunu imza incelemeleri oluşturmaktadır.

İmza, el yazısının özel ve komplike bir formudur. Bu sebeple, imza oluşumunda; el yazısı oluşumunu etkileyen pek çok özellik önemli rol oynamaktadır. İmzalar; zaman geçtikçe doğal olarak değişime uğrayabileceği gibi, geçirilen bazı hastalıklar sebebiyle de değişebilmektedir. İmzaların bilinçli ve istemli olarak orijinal formlarından farklı bir biçimde atılması veya bir başkasının imzasının benzetme gayretiyle sahte olarak atılması imza incelemeleri alanında sıklıkla rastlanan imza sahteciliği tipleridir. Üstünden kopya yöntemi, bakarak kopya yöntemi, serbest taklit yöntemine ilave olarak, pul nakli yöntemi ile oluşturulan imza sahtecilikleri de vardır.

Bu çalışmada pul nakli yöntemiyle imza sahteciliği yapılmış bir dosyanın olgu olarak sunulması ve bu olgu sebebiyle bu tür imza sahteciliklerinin tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: El yazısı, imza, imza sahteciliği, adli belge incelemesi, pul nakli.

SUMMARY:

Forensic document examination is a field of multidisciplinary approach. Most of the questioned document examinations are signature examinations, Turkey and the world.

Signature is a more complex and special form of handwriting. Therefore many factors that effect formation of the characters of handwriting also effect formation of the characters of

signature. Signatures can vary naturally with time, but also change due to some clinical conditions or diseases. Conscious and voluntary or signing in a form different from the original signature, or signing in order to resemble another person's signature are common types of signature forgery.

Copying a signature by superimposition or looking at the original signature, copying freely an stamp transfer are other forms of signature forgery.

This case report is about a signature forgery in the form of stamp transfer. The aim of this presentation is to discuss this kind of signature forgery.

Key words: Handwriting, signature, signature forgery, forensic document examination, stamp transferring.

GİRİŞ VE AMAÇ

Yirminci yüzyılda gelişen teknoloji, genişleyen iş hacmi, ticaret olanakları ve kentleşmenin hızlanması sonucu sosyokültürel çevrelerin sözleşmeleri yazılı hale getirmelerini zorunlu kılmış iken yirmi birinci yüzyılda elektronik iletişim çağında olmamıza rağmen yazılı doküman ve imza hala çok fazla kullanılmaya devam etmektedir. Yazılı ve basılı sözleşmelerin kanıtlanabilirliği, yasal düzenlemedeki yaptırım gücü, bu tür belgelerin artmasına neden olurken amaç dışı ve kötü kullanımları da arttırmaktadır (1,2).

Bu amaçla yapılan işlemlerden biri de daha önce başka amaçla kullanılan üstüne imza atılan pulun yeni amaç için düzenlenen belgeye naklidir. Bu vakada, ATK

¹ Adalet Bakanlığı, Adli Tıp Kurumu, İstanbul.

² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı

FİD'ne gelen bir olgu irdelenmiş VSC 2000 cihazından elde edilen görüntülerle sunulmuştur.

GENEL BİLGİLER

İmza, atan şahsın kimliğini ortaya koyan, tatbik edildiği belgenin şahıs tarafından bilindiğini ve onaylandığını belirten, genellikle el ile oluşturulmuş, özel bir yazı formudur(3-5).

İmza genellikle el yazısının özel bir formu olduğu için oluşumu da temel olarak el yazısı oluşumuna benzer. El yazısı oluşumunda temel olarak motor ünite, görme ve beyin fonksiyonları görev almaktadır. Motor üniteden kastedilen, beyindeki ilgili merkezler, 1. motor nöron, 2. motor nöron, nöromuskuler bölge ve nihai olarak kaslar görev alır(6,7).

Konuşma ve yazmada en etkili iki bölge Broka ve Wernicke Merkezleri ile Posteroparietal bölgedeki angüler girus alanıdır. Duyulan ve görülen uyarılar Wernicke alanına gelerek anlaşılır hale dönüşür, anlamlandırılan sinyaller motor bölge olan Broka merkezine gönderilir, bu uyarılar da konuşma ve yazmayı sağlayan kas aktivasyonunu yönetir. Yazı becerisi arttıkça yazma işlemi otomatikleşir ve kalıplaşır. Bu kalıplar yazı alışkanlıklarını ortaya çıkarır. Yazının bireyselliği bu kalıplardan gelir. Bu bilinçsizce yapılan bir faaliyettir(6-9).

Şüpheli imzalar 6 grupta tanımlanabilir:

1. Belgedeki imzanın atfen atılı olduğu kişinin orijinal imzasını kopya veya taklit çabası gösterilmeden atılmış sahte imzalar.
2. Hayali şahıslar adına atılmış sahte imzalar.
3. Orijinal bir imzayı kopyalamak suretiyle atılmış sahte imzalar: Belge, orijinal imzayı taşıyan belgenin üzerine veya altına konmak suretiyle orijinal imza takip edilerek atılırlar.
4. Orijinal bir imza taklit edilerek serbest elle atılmış sahte imzalar.
5. Şahsın kasıtlı olarak farklı tarzda veya orijinal imzasını bozarak atmış olduğu gerçek imzalar.
6. Hile ile elde edilmiş gerçek imzalar (pul nakli ile yapılan imza sahteciliği) (10).

Pul nakli ile imza sahteciliklerinde fail, üzerinde mağdur tarafından atılan imza bulunan pulu söker ve sahte olarak düzenlemek istediği belgeye yapıştırır. Eğer imzanın tamamını pulun üzerindeyse failin pulu söküp sahte belgeye yapıştırması yeterli olacaktır. İmzanın tamamının pulun üzerinde olmadığı hallerde fail, pulu söküp sahte belgeye ya-

pıstırdıktan sonra, imzanın geri kalan kısımlarını tamamlamaya çalışacaktır. Pul nakli yoluyla yapılan sahteciliğin değişik şekillerde ortaya çıkartılması olanaklıdır. İmzanın tamamının pulun üzerinde olmadığı hallerde sahteci tarafından eksik kalan kısım kalem vasıtasıyla tamamlanacağından kalem ve mürekkebin farklı olması pul nakli yoluyla yapılan sahteciliği ortaya çıkartır (1, 10-16).

Pul nakli ile yapılan sahteciliklerde aşağıda belirtilen özelliklere dikkat edilmelidir:

- ▶ Pulun tek veya çift olması,
- ▶ Pul tek ise imzanın pulun dışına taşıp taşımadığı,
- ▶ Pul dışına taşan kısımların farklı kalem ile tamamlanıp tamamlanmadığı, pul dışına ikinci bir imza atılmış ise farklı kalem veya farklı el ile doldurulup doldurulmadığı,
- ▶ Fulaj (baskı izi),
- ▶ İmza hatlarının pulların perforaj deliklerinde devam edip etmediği veya bu kısımların farklı kalemle tamamlanıp tamamlanmadığı,
- ▶ Farklı yapışkan maddenin varlığı ve farklı kâğıt kalınlıkları olup olmadığı,
- ▶ Bazen damga pulu yerine posta pulu yapıştırılması (sanığın elinde imzalı posta pulu vardır),
- ▶ Pul basım tarihinin genelde oldukça eski tarihli olup olmadığı (çünkü pul genellikle eski belgelerden elde edilmektedir)(1, 10-13, 18, 20).

Sahtecilikleri kanıtlamak için dikkat edilmesi gereken hususlar:

1. Kullanılan yazı aracı:

Belgenin ilk düzenlemesi sırasında kullanılan yazı aracı ile ilavede kullanılan yazı aracı farklı olabilir. Bu durumda kalem ucu kalibresi ve mürekkep renk tonu ayrışmasının yapılması önemlidir(2, 10, 14, 19).

2. Çizgiler üzerindeki bulgular:

Bir belge metnine yapılan eklemeye, kelimenin çizgilerinden bazıları üzerindeki bulgular şüpheli kısmın sonradan eklendiğini gösterebilir. Yazı yazılırken mürekkebin dağılmasını önlemek amacı ile kâğıt imali sırasında, kâğıtlar kolalama (collage) işleminden geçirilirler. Bir kâğıdın katlanması halinde, yüzeyindeki kolaj maddeleri katlama çizgisi boyunca kırılır ve dökülür. Bu hat boyunca sellüloz elyafı dikleşir ve kâğıt yüzeyi parlaklığını kaybederek matlaşır. Katlama çizgisi bir yazı üzerinden geçmişse, bu yazının kâğıdın katlanmasından önce veya sonra yazılmış olup olmadığının saptanması, " yazı-katlama hattı" kesişme noktasının incelenmesi ile olanaklı olur. (2, 10, 14, 19).

3. Fulaj:

Bir belgenin düzenlenmesi sırasında, kaleme uygulanan el basıncının kâğıt üzerinde ve ayrıca kâğıdın arka yüzünde meydana getirdiği izlere fulaj (baskı izi) denir. Bu izlerin derinliğinin az veya çok olmasında, yazının yazıldığı materyal veya materyalin konulduğu yüzeyin sertlik ve yumuşaklığı da rol oynar. İlave gibi sahtecilik olaylarının tespit edilmesinde fulaj çok önemlidir. İlaveler, belgenin düzenlenmesinden sonra yapılacağından farklı presyon ve farklı yüzeyin meydana getirdiği fulaj farklarını görmek olanaklıdır. Pul transferinde, yeni belgenin arka bölümünde baskı izine rastlanmaması çok kıymetli bir bulgudur(2, 10, 14, 19).

4. Uygunsuzluk:

İlave daha önce tasarlanmıyorsa, belge üzerinde bunun için uygun bir yer ayrılacaktır. Ayrılan yerin ilaveye fazla gelebileceği düşünülüyorsa, harf ve rakamlar büyük yazılacak fakat boşluk dolacağından, son harf ve rakamların sığması için bunlar küçültülecektir. (2, 10, 14, 19).

OLGU

Davacı ile davalı aralarında "15/11/2002" tarihli bir anlaşma yaparak bir alım satım akdi yapmışlar. Bu anlaşmayı kendi aralarında yazılı bir şekilde getirmişler ve gerek davacı gerekse davalı olan kişiler sözleşmenin altına olmak üzere, bir pulun üzerine, bir de açığa imza atmışlar. Bu anlaşmadan sonra davacı alacağı olan parayı alamadığı için davalı aleyhine takibe geçilmiş. Davalı, davacıya olan borcunu kapatılmak amacı ile sözleşme metninde bulunan pulu yerinden sökerek bir senet üzerine yapıştırmış ve senetin kalan kısımlarını da doldurarak takibe koydurmuş. Bunun üzerine mahkeme olayı aydınlığa kavuşturmak amacı ile dosyayı ATK Fizik İhtisas Dairesi Adli Belge İnceleme Şubesine göndermiştir.

ATK FİD Adli Belge İnceleme Şubesi raporunda; inceleme konusu senedin ön yüzündeki pulun üzerindeki imzanın pulun ortasında yer aldığı, açıkta herhangi bir imzanın bulunmadığı, pul altında mevcut yapıştırıcı madde dışında ikinci ve farklı yapıştırıcı madde bakiyelerinin bulunduğu, pul üzerindeki imzanın senet kağıdında fulaj göstermediği, ayrıca söz konusu imzanın dosyada fotokopisi bulunan araç satışı ile ilgili belgenin "alıcı" bölümündeki pul fotokopisindeki imza ile tam bir tetabuk halinde olduğu ve aynı kişi tarafından atılan imzaların tam olarak tetabuk etmelerinin mümkün olamayacağından bahisle söz konusu senet üzerindeki pulun başka bir belge üzerinden sökülerek bulunduğu yere nakledilmiş olduğu kayıtlıdır.

Şekil 1.1
İnceleme konusu
pul ve imza

Şekil 1.2
Karşılaştırma konusu
kopya pul ve imza

Şekil 2.1
İnceleme ve karşılaştırma
konusu imzaların
yan yana getirilmesi ile
elde edilen VSC 2000

Şekil 2.2
İnceleme ve karşılaştırma
konusu imzaların üst üste
getirilmesi ile elde edilen
VSC 2000 görüntüleri

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yazılı sözleşmelerin somut belge olması ve yasal düzenlemeler nedeniyle sıklıkla kullanılması bunlarla ilgili sahtecilikleri de gündeme getirmiştir. İmza incelemeleri tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de adli belge incelemelerinin önemli bir iş yükünü oluşturmaktadır(21, 22).

Orijinal olan her türlü belgede bulunan imzalar, imza sahipleri tarafından üzerlerindeki metnin tasdik ve kabul edildiği anlamı taşımaktadır. Sahte olarak oluşturulmuş belgelerde imzalar taklit edilme gayreti ile oluşturulabildiği gibi orijinal imzaların sahte belgeye taşınması ile de oluşturulabilmektedir. Orijinal imzaların sahte belgeye taşınması durumunda sanık tarafından mağdurun kendi imzasını taşıyan ama sahte olan belge ile karşılaştığında sahtecilikle ilgili unsurların farkına varamayarak imzasını inkâr edemeyeceği amaçlanmaktadır(10,23).

Bazı durumlarda sanık ile mağdur arasında sahte belgenin içeriği olan örneğin borç-alacak ilişkisi bulunmakla

birlikte ortada bu ilişkiyi ispatlayan bir belge yoktur ve bu amaçla sahte belge oluşturulabilmektedir. Bu husus sadece belge incelemenin değil adli tahkikat dosyasının da önemini ortaya koymaktadır. Orijinal imzalar ile oluşturulan sahte belgelerde mağdur sahteliğin bilincine varsın ya da varmasın genelde rastlanan; ilk olarak imzasına itiraz ettiği. Zira mağdur böyle bir belge düzenlemediğinden emindir. Ancak belge inceleme uzmanları çoğunlukla kendilerine sorulan hususları incelemektedirler. Bu tür belgelerde sadece imza incelemesi istendiği durumlarda varılan sonuç teknik olarak yanlış olmamakla birlikte yargılamada hatalı sonuçlar doğurabileceği açıktır.

Orijinal imzalar ile oluşturulan sahte belgelere en çarpıcı örneklerden biri üzerinde imza olan bir pulun amacı dışında sahte bir belge oluşturmak için kullanılmasıdır. Bu tür sahtecilikler; sahteci tarafından hem kolaylıkla oluşturulması hem de tespitinin güç olacağı düşünülerek yapılmaktadır. Oysaki belge inceleme uzmanları, bu tip uygulamaları örneğin orijinal bir imza taklit edilerek serbest elle atılmış imza sahteciliği ile karşılaştırıldığında daha kolaylıkla tespit edebilmektedirler. Şöyle ki; genellikle pul ya da pulların yeni belgeye yapıştırılması için ikinci bir yapıştırıcı kullanılmak zorundadır. Pulların söküldüğü yerden hem katılmış yapıştırıcı madde, hem de kâğıt kalıntıları yeni belgeye taşınmaktadır. Pulların etrafındaki perforaj delikleri arasında ve dışında kalan mürekkepler yeni belgeye taşınmamakta ve bunlar ikinci bir kalemle tamamlanmak zorunda kalınmaktadır. Bu vakada da perforaj delikleri arasındaki mürekkepler ve pulun söküldüğü yerden hem katılmış yapıştırıcı madde ile kâğıt kalıntıları hem gözle muayenede hem de cihazlarla tespit edilmiştir.

Pul nakli yöntemi ile yapılan imza ve dolayısıyla belge sahteciliği, Birincioğlu ve arkadaşlarının yaptığı serbest taklit yöntemiyle oluşturulan imza sahtecilikleri(18) ile karşılaştırıldığında, serbest taklit yöntemiyle oluşturulan imza sahtecilikleri, sahteciliği uygulayan birey için uygulaması en zor, keza imzayı inceleyen incelemeci için de ortaya çıkartılması en güç olan sahtecilik tipi iken, pul nakli yöntemi ile yapılan imza sahtecilikleri çok sık rastlanmamakla birlikte kolay oluşturulan bir sahtecilik yöntemidir. Söz konusu sahtecilik uzman bilirkişiler ve uygun teknoloji sayesinde kolaylıkla da tespit edilebilmektedir.

Orijinal belgede belli bir basınçla oluşturulan fulaja, pul nakli yapılmış yeni belgenin arka bölümünde rastlanmaması çok kıymetli bir bulgudur. Pul haricinde genellikle imza bulunmamaktadır, varsa bu ikinci bir ka-

lemle ve sahte olarak oluşturulmak zorundadır. Bir diğer önemli belirti de aktarılan pul üzerinde eski belgeden kalma yazı, mühür, kaşe ve mürekkep kalıntılarının tespit edilmesidir. Eğer imzayı tamamlamak yönünde farklı fiziki evsafıta bir kalemle müdahale yapılmışsa kalem ucu kalibresi (kalınlığı), mürekkep farkından sahtecilik ortaya çıkarılabilmektedir. Bu vakada da yapılan incelemede, pul nakli nedeniyle sahte olarak oluşturulan belgede fulaj izine rastlanmamıştır (10).

Yapılan bir çalışmada 189 gönüllüye, basit çizgiler, geometrik özellikler, basılı İngiliz alfabe harfleri, basit Çince karakterler ve her biri bir veya iki hedef özellikleri olan sade bir imza içeren 21 izole edilmiş el yazısı sembollerini taklit etmesi söylenir. Çalışma gösterdi ki; taklitçiler daha çok gözün yakaladığı karakteristikler üzerinde konsantre olmakta iken göze çarpmayan karakteristikleri ve sıklıkla en gerekli ve böylece en faydalı olan el yazısını teşhis eden özellikleri ihmal edebilmektedirler(24). Aynı çalışmada bu kişilere basit çizgiler, geometrik özellikler, basılı İngiliz alfabe harfleri, basit Çince karakterler ve her biri, bir veya iki hedef özellikleri olan sade bir imza içeren 21 izole edilmiş el yazısı sembollerini kopyalama yapması söylenir. Sonuçlar gösterir ki kopyalamada genel şekil ve dıştan görüntüsü yakından benzetilirken detaylar göz ardı edilebilmektedir (25). Olgumuzda, davacı ile davalı aralarında "15/11/2002" tarihli bir anlaşma yaparak bir alım satım akdi yapmışlar. Bu anlaşmayı kendi aralarında yazılı bir şekle getirmişler ve gerek davacı gerekse davalı olan kişiler sözleşmenin altına olmak üzere, bir pulun üzerine, bir de açığa imza atmışlar. Bu anlaşmadan sonra davacı alacağı olan parayı alamadığı için davalı aleyhine takibe geçilmiş. Davalı, davacıya olan borcunu kapatabilmek amacı ile sözleşme metninde bulunan pulu yerinden sökerek bir senet üzerine yapıştırmış ve senetin kalan kısımlarını da doldurmuş, yapılan incelemede, söz konusu pul (şekil 1.1) üzerindeki imzanın dosyadaki fotokopisi bulunan araç satışı ile ilgili belgenin "alıcı" bölümündeki pul fotokopisindeki imza (şekil 1.2) ile tam bir tetabuk halinde olduğu (şekil 2.1 ve şekil 2.2'de gösterilmiştir), aynı kişi tarafından atılan imzaların veya bir başkası tarafından benzetilerek atılan imzaların tam olarak tetabuk etmelerinin mümkün olamayacağından, söz konusu senet üzerindeki pulun başka bir belge üzerinden sökülerek bulunduğu yere nakledildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak pul nakli yöntemi ile yapılmış belge sahte-

ciliklerinde tespit daha kolay olabilmesine rağmen, mağdurların adli mercilere başvururken sadece imzalarına değil, belgenin tümüne itiraz etmeleri, farkına varmasalar bile belgede bir sahteciliğin olabileceği uyarısında bulunmalıdırlar. Buna paralel olarak tüm adli tahkikat dosyası bir bütün olarak hâkimler tarafından ele alınmalı ve mağdurların sadece imzasına itiraz etmesine rağmen, belgede ne tür bir sahteciliğin yapıldığı hususu belge incelemeciye sorulmalıdır. Kişilerin böyle bir durumla karşılaşmamaları için imzaları pul dışından başlayarak pul üzerinde bitirmeleri, kuvvetli yapıştırıcı kullanmaları, en az iki imza atmaları, imzaların basit ve taklit edilebilir özellikte olması durumunda ad ve soyadlarını da el yazısı ile yazmaları gerekmektedir. Ayrıca imzalı bir belgede imza ile metin kısmı arasında boşluk bırakılmamalı, metin kısmı maddeler içeriyorsa son bölüme kaç maddeden oluştuğu ve kaç nüsha hazırlandığı mutlaka belirtilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Yılmaz R. Tıbbi Belgelerde Yapılan Sahtecilikler. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Uzmanlık Tezi, İstanbul, 2003.
2. Aydın B, Atalay N, Kurtuş Ö, Çapanoğlu H. Belgeler Üzerinde İlave Yöntemi ile Yapılan Değişirme İşlemleri. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri 16-20 Ekim 1995 Antalya, Poster Sunuları: 249-53.
3. Meydan Larousse: Büyük lügat ve Ansiklopedi. Sabah Yayınları. İstanbul, 1992.
4. Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi: İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş. İstanbul, 1992.
5. Grolier International Americana Encyclopedia. Medya Holding A.Ş. İstanbul, 1993.
6. Evrim S. Okan A A. Hukuk ve Psikoloji Açısından İmza ve El Yazısı, İstanbul, 1976.
7. Alkan N. Yaşlanmaya Bağlı Yazı ve İmza Değişiklikleri, İ.Ü.İ.T.F. Adli Tıp Anabilim Dalı, Uzmanlık Tezi, 1996.
8. Hilton O. Scientific Examination of Documents CRC Press LCC, 1993: 151-223.
9. Bradley JH. Caponi AI. Influence of Sight in Handwriting. American Society of Questioned Document Examiners Annual Meeting. 1975; 1-7.
10. Harrison W.R. Suspect Documents Their Scientific Examination, Frederick A. Praeger Publishers, New York, 1958, 208-287.
11. Erman S. Ticari Ceza Hukuku Cilt III Sahtekarlık Suçları. Genişletilmiş Beşinci Bası, İstanbul, 1987.
12. Kuru K. Resmi Evrakta Sahtekarlık Suçları, İ.Ü. Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 1999.
13. Kurtuş Ö, Özman Y, Baddal R. Grafolojide İğfal Kabiliyeti. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri 1-5 Kasım 1993 Antalya Poster Sunuları: 183-92.
14. Kurtuş Ö. Adli Tıp Açısından Grafolojinin Önemi, Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı. Uzmanlık Tezi, 1992.
15. Boran CT. Sahtecilikler ve Gizli Mürekkep. Yazılar ve Arama Yolları. Kulen Basımevi, 1949.
16. Mülâyimsi O. Grafoloji Üzerine Bir Çalışma. Adli Tıp Müessesesi Uzmanlık Tezi, İstanbul, 1961.
17. Bafra J. Author Determination of Freehand Simulation in Signature. Forensic Science International, 2003; 136 (1): 78 (Abstract).
18. Birincioğlu İ, Alkan N, Kurtuş Ö, Seçkin Ç, Akgül E. Serbest Taklit Yöntemiyle Oluşturulmuş Bir İmza Sahteciliği: Olgu Sunumu. Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Yıllık Adli Tıp Toplantıları 2001 Kitabı: 283-89.
19. Söylemez A. Kriminalistik ve Suç Yeri İncelemesi. İstanbul, 1982. s: 162-225.
20. Vastrick T.W. Illusions of Tracing. Journal of Forensic Sciences. 1982; 27 (1): 186-91.
21. Alkan N. Sözen Ş. Kurtuş Ö. Dünyada Adli Belge İncelemesi. Adli Tıp Bülteni, 1998; 3(2): 61-7.
22. Erkul G. Sahtecilikte Yazının Değeri. Adli Tıp Kurumu Uzmanlık Tezi, 1986, İstanbul.
23. Ellen D. The Scientific Examination of Documents: Methods and Techniques. Chichester, Ellis Horwood Limited, 1989: 14-32
24. Leung S C, Cheng Y S, Fung H T, Poon N L. Forgery I- Simulation, Journal of Forensic Sciences. 1993; 38(2): 402-12.
25. Leung S C, Cheng Y S, Fung H T, Poon N L. Forgery II- Tracing, Journal of Forensic Sciences. 1993; 38(2): 413-24.

İletişim Adresi:

Uzm. Dr. Rıza YILMAZ
Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul
E-posta: rzyilmz@yahoo.com